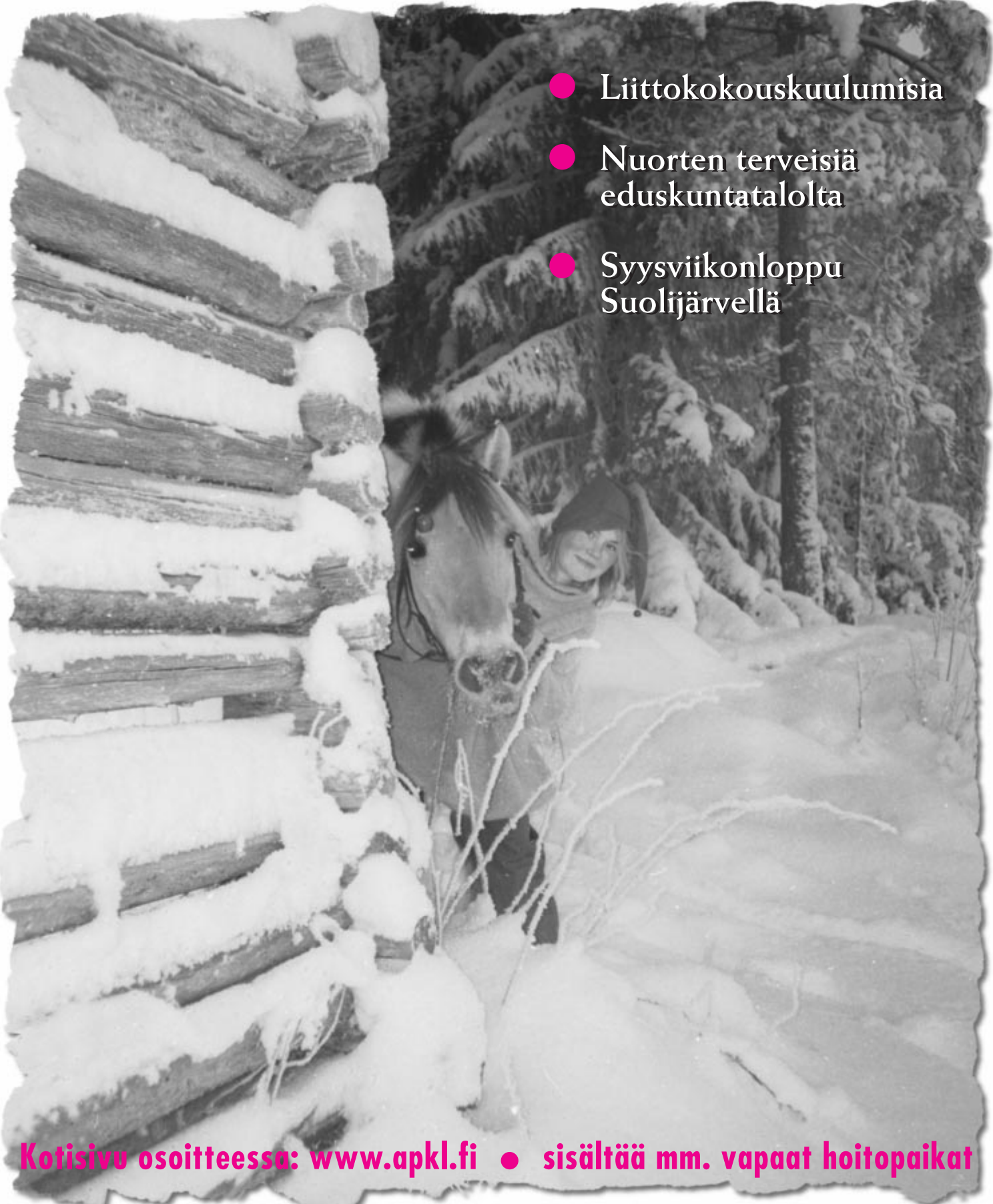

Laatua lastensuojeluun

AMPPELI

Ammatillisten perhekotien liitto ry:n jäsenlehti No. 2/2000

-
- Liittokokouskuulumisia
  - Nuorten terveisiä eduskuntatalolta
  - Syysviikonloppu Suolijärvellä

Kotisivu osoitteessa: www.apkl.fi ● sisältää mm. vapaat hoitopaikat

**AMPELI 2/2000
SISÄLTÖ**

Liiton rooli vahvistuu	2
Liittokokouksessa tutkailtiin perhekotivanhemmuutta	3
IKA, IKA, IKA, kohta syödään sika	5
Syksyinen viikonloppu Suolijärvellä	6
Harjoittelijana ammatillisessa perhekodissa	7
Nuorten terveisiä eduskuntatalolta	8
Nuorten palsta	9
Salibandy-turnaus 2000 Tampereella	10
Matti Martikainen in memoriam	10
APKL:n yhteystiedot	11

Laatua lastensuojeluun

AMPELI

Ammatillisten perhekotien liitto ry:n jäsenjulkaisu.

Ilmestyy tarvittaessa.

Painosmäärä: 1000 kpl

Jakelu: Ammatilliset perhekodit, lastensuojelualan yhteistyötahot

Päätoimittaja: Pasi Riekki

Toimitussihteeri:

Tuija Suikkanen-Malin

Metsärinteen perhekoti

Immiläntie 23, 15560 Nastola

toimisto@apkl.fi

Taitto: Leea Lehelmä

Paino: LahtiPrint

LIITON ROOLI VAHVISTUU

Ammatillisten perhekotien liitto ry on vajaan kymmenen vuoden toiminnan aikana kasvanut merkittäväksi vaikuttajaksi suomalaisessa lastensuojelukentässä. 1992 perustettuun liittoon kuuluu tällä hetkellä 73 ammatillista perhekotia ympäri Suomen. Liitto on merkittävä kanava jäsenkohteille samoin kuin ammatillista perhekotitoimintaa suunnitteleville. Liittomme on hyvin edustettuna lastensuojelun erilaisissa projekteissa ja työryhmissä.

Liittomme toimintaa on näihin päiviin saakka hoidettu oman perhekotityön ohella. Onneksi toistaiseksi liiton sisältä on löytynyt ammattitaitoa ja voimavaroja yhteisten asioiden hoitoon. Siitä kiitos kaikille aktiivisesti toimintaan osallistuneille. Jatkossa, liiton ja työmäärän edelleen kasvaessa, liiton tulee saada täysipäiväinen työntekijä, myös pysyvän toimiston perustaminen on ehdoton. Koulutus, konsultaatio, tiedotus ja alueellinen työ ovat jatkossakin painopistealueita.

Kaksi vuotta liiton puheenjohtajana on ollut varsin kiireistä aikaa. Välillä olen miettinyt kumpi on päätyötä, perhekotityö vai liiton asioiden hoito? Kumpaakaan tehtävää en ole pystynyt hoitamaan täysipainoisesti. Olen joutunut tekemään nopeita valintoja asian tärkeydestä riippuen. Yhteistyöllä ainakin kiireellisimmät ja olennaisimmat liiton työt on tullut hoidettua.

Oma perheemme kasvaa näinä päivinä. On luontevaa tässä elämäntilanteessa ojentaa puheenjohtajan tehtävät Santalan Jussille. Jussi samoin kuin muutkin liiton tehtäviin valitut tarvitset meidän kaikkien jäsenten tukea.

Haluun kiittää kaikkia perhekoti-ihmisiä ja lastensuojelun yhteistyötahoja mielenkiintoista ja antoisista yhteistyön hetkistä. Yhteistyöllä saamme äänemme parhaiten kuulumaan.

Kaikille myöskin rauhaa ja levollista joulunaikaa.

Pasi Riekki

LIITTOKOKOUKSEN YHTEYDESSÄ TUTKAILTIIN PERHEKOTI- VANHEMMUUDEN ERI PUOLIA

Roolit & Kehät

Varalan urheiluopistolle tiistai-päivän vetäjäksi olimme saaneet TM psykodraamakouluttaja Riitta Hiillos-Vuorisen. Hänen aiheekseen oli annettu "perhekotivanhemman moninaiset roolit". Ja totta vie, hän sai meistä (n. 30 perhekotivanhemmaa) irti kovin monen näköistä tarinaa ja ajatusta.

Rooleilla ei tässä yhteydessä tarkoiteta teatterimaailmasta tuttua esittävää roolia vaan ihmistieteiden käsitettä ihmisen kulloisenkin tilanteen ja tehtävän vaatimasta tarjotusta, otetusta, toivotusta jne. tilasta. Neljän tunnin sessio kulki nopeasti kuunnellen tarinoita ja omia tunteja. Yhdessä tunnustelu ja tekeminen viritti meidät avoimiin ja rakentaviin keskusteluihin, joita riitti ihan kotimatkalta asti.

Jäsentämällä roolin ja vastaroolin asetelmaa hahmotimme perhekodein arkisia

askareita ja kommunikointiamme siinä. Perhekodeissakin on hyvä muistaa, että samanlaiset roolit hylkivät toisiaan. Itse kunkin on myös hyvä muistaa puolisolleen puhuessa, mistä roolista käsin keskustele (entisen tyttöstävän, vaimon, työtoverin, perhekotiäidin jne.)? Tunteen tulee olla roolin mukainen. Lasten kanssa rooliepäselvyydet ovat ammatillisista syistä harvinaisempia monivuotisen yhteiselon jälkeen. Alkutilanteessa selkiyttämistä joutuu aina silloin tällöin tekemään.

John Moscherin kehittämä "Parantava kehä" sai liikettä aikaiseksi niin fyysisesti, psyykkisesti että sosiaalisesti. Ajatus spiraalinmuotoisesta kiertokulusta ihmissuhdekehällä sai hämmennystä aikaiseksi. Toisaalta se antaa "oikeuden" väsymykseen ja eristäytyneisyyteen aika-ajoin. Vuodenaikojen symbolinen käyttö kaaviossa vaikeuttaa kehän avautumista käyttöön. Toisaalta keskustelussa nousi puheeseen myös kehän mahdollinen feminiinisyyden, jonka Muttosen Martti uskaltautui kauliasti kääntämään myös miesväkeä kos-

Kokousväki kuunteli keskittyneenä esityksiä.

kettavaksi. Matemaattisesti orientoituneita kaaviossa häiritsee epäsymmetrisyys koordinaatistoon nähden (++ -sektori on +- sektorin paikalla jne.). Kaiken kaikkiaan kuitenkin kehän voi ottaa myös yhdeksi työvälineeksi ja käyttää sitä niin lasten kuin itsensäkin hyväksi.

Illan tummuessa

Illalla kokoonnuimme piiriin kuullaksemme kunkin osallistujan ajankohtaiset kuulumiset. Oli antoisaa olla osallinen siinä avoimessa, arkirealistisessa ja tukevassa keskusteluhetkessä. Esille nousi valtavat paineet, joita perhekotivanhemmuuteen voidaan ladata. Ja toisaalta se tyyni rauhallinen ote, jolla ammatillisesti orientoituneet perhekotivanhemmat kykenevät pysähtymään suurten elämän katastrofien

ja epäoikeudenmukaisten lasten kärsimysten äärelle. Tuskaa ja ahdistusta ollaan valmiita kestämään myös yhdessä, tarvitsematta heti lähteä järjestellisiin tai toiminnallisesti ratkomaan tilanteita. Tunteet kuuluvat olennaisesti elämään ja erittäin olennaisesti ammatillisen perhehoitajan elämään.

Illan keskustelussa tuli esille myös laatupiirien merkitys. Uusien jäsenten on helpompaa tulla mukaan liiton suuriin tapahtumiin kun keskinäinen tuntemus on syntynyt jo omassa piirissä. Uudempien ja vanhojen jäsenperhehoitajien jouskus esille nousutta "kuilua" ei nyt enää ole, kiitos laatupiirien työskentelyyn. Pienryhmissä keskustelu on muotoutunut syvällisemmäksi ja avoimmaksi, joka näkyy ja kuuluu nyt myös isommissa kokoontumisissa. Kiitos teille ja meille kaikille!

Kokouksesta kerrottavaa

Antoisat ilta ja aamukeskustelut rakensivat varsinaista liittokokousta niin, ettei päätöksiä tarvinnut jähkailla. Lisäksi hallitus oli valmistellut kokousta riittävästi, ettei jouskus aiempina vuosina nähtyjä henkilöjoutaja tarvinnut enää käydä. Kokoukseen osallistui lähes 40 perhehoitajanhempaa.

Liiton uudeksi puheenjohtajaksi valittiin yksimielisesti **Juhani (Jussi) Santala**. Kaksivuotisen puheenjohtajakautensa ansiokkaasti loppuun saattanut **Pasi Riecki** valittiin hallitukseen jatkamaan kehittämistyötään. Lisäksi hallitustyötään jatkamaan valittiin **Maija-Liisa (Maissi) Merenheimo**, **Marita Savolainen**, **Heikki Turunen** ja entinen varajäsen **Tiina Hansen** sekä uutena **Matti Kosonen**. Varajäseniksi valittiin **Riitta Halttunen** ja **Marika Jensen**. Varapuheenjohtajan ja sihteerin valinnan kokous jätti hallituksen päätettäväksi.

Työryhmät

Työryhmien valinnasta luovuttiin ja valittiin vain vastuuhenkilöt seuraaviin tehtäviin:

Alueellisen laatutyön vastaavaksi **Marika Jensen**
Koulutusvastaavaksi **Tiina Hansen**
Tiedotusvastaavaksi **Pasi Riecki**
Vapaa-aikavastaavaksi **Marjo Turunen**

Alueelliset laatupiirivastaavat:

Pohjois-Suomi: **Maissi Merenheimo**, Kuopio/Pohjois-Karjala: **Martti Muttonen**, Keski-Suomi: **Riitta Halttunen**, Kymi: **Kaisa Höglund-Ollikainen**, Pirkanmaa: **Tuija Vessari**, Päijät-Häme: **Tuija Suikkanen-Malin**, Uusimaa: **Paavo Koivisto**, Varsinais-Suomi: **Marika Jensen** (myös koko ryhmän vastuuhenkilö), Mikkeli: Alueen edustajien puutteen vuoksi jätettiin myöhemmin nimettäväksi.

Jäsenmaksun (3000 mk) sekä liittymismaksun (1000 mk) suuruus jätettiin hallituksen esityksen mukaan ennalleen.

Onnea ja menestystä sekä runsaasti voimavaroja uusille ja jatkamaan jääneille vanhoille luottamushenkilöillemme tulevaan työskentelykauteen. Ja suuret kiitokset teille kaikille, jotka olette osaltanne päättäneet luottamustoimet. Liittomme aikaansaannokset rakentuvat meidän kaikkien yhteisestä panoksesta!

TM psykodraamakouluttaja **Riitta Hiillos-Vuorinen** sai osallistujista irti monenlaisia tarinoita ja ajatuksia.

"tasapäisiä väijyttiin
uutta kotia etsittiin
metsässä biljaa hiivittiin
puita sitten kaadettiin
nuotioita sytytettiin
Ika-heimoa suojeltiin"

IKÄ, IKÄ, IKÄ, kohta syödään sika

Puoli tusinaa ala-asteikäistä perhekotien lasta kuului Ika-heimoon elämyksellisen draamaviikonlopun aikana kokien jännittävän hauskan teatteriseikkailun. Seikkailun välineinä olivat erilaiset leikit, lorut, miimikka, pantomiimi, tanssi, musiikki, kuvataide ja tarinankeronta.

Kaikki valitsivat itselleen heimonimet ja musiikin ja leikin keinoin tutustuttiin. Mielikuvamatkan aikana lämmitettiin kehoa kestävämpään tulevan matkan rasitukset ja terävöitettiin kuulo-, näkö- ja tuntoaisteja toimiviksi suojelemaan heimoa matkan vaaroilta. Ensimmäisen päivän matka päättyi kotiluoliin, jonka seiniin nuotiokunnat maalasivat luolamaalauksina ryhmänsä kuvat. Luolassa tarvittavia tarvekaluja etsittiin pantomiimina ja luolalla tehtiin nuotiokunnittain kypsyyskokeet. Nuotiokunnat keksivät ja valmistivat omat tunnuksensa liikkeestä ja äänestä. Nuotion ääressä musiikin soidessa tehtiin historia-matka mielikuvissa Ika-heimon vaiheisiin ja haaveiltiin näkymistä uuden kotipaikan ympärillä. Illanvietto jatkui roolivaatteiden ja itsekeksittyjen pikkunäytelmien siivittämänä. Kiihko taidetta kohtaan oli käsinkosketeltavaa, mikäli sitä voi mitata lasten innolla roolivaatearkkuja kohtaan. Hetkeä ennen kuin vaatteet olivat lasten päällä. Ne tuntuivat lentäneen lattialle jo ihan itsekseen – ihan kuin vaatteet olisivat halunneet lentää jonkun päälle...

Öisen Parvula –talon nurkkien natina ja tuoksut loivat taianomaista tunnelmaa. Yö nukuttiin ristiin rastiin teatterisalissa ja makoisimpia unia näkivät ehkä näyttämöllä nukkuvat heimolaiset. Vanha Marie Rengarten -nukke tuolissaan nähtiin todistettavasti liikuttelevan haperoita huu-liaan ja kertovan unitarinoita.

Aamulla käytiin taistelua heimoa vaar-nivia tauteja vastaan poppamiehen avus-tamana. Kertomuskivi kiersi ja heimo kuuli kertomuksia yön tapahtumista ja hurjista unista. Nuotiokunnat valmistivat itselleen miimisen äänimaiseman (viidakko, vedenalainen maailma, yön äänet, rajuilma). Kasvot maalattiin komeiksi ja valmistettiin jokaisen nuotiokunnan oma seremoniatanssi musiikin, äänien, ja lorun tahdittamana.

Teatteriseikkailu huipentui suureen seremoniaan, rytmikkään soiton ja tanssin juhlaan yhdessä rakennetun kivinuotion ympärillä. Tasapäitten heimo (= kolme tasapäistä perhekotiäitiä joiden harteille oli laskettu suuri vastuu muonituksesta ja yövalvonnasta) tarjoili juhlaherkut sovinnon kunniaksi ja pääsi samalla kunniaistuimiin nuotiolle. Sovintojuhlan jälkeen olikin sitten autolastillinen sopuismielisiä lapsia valmiina kotiin vietäväksi ja takataskussa pala TEATTERIA...

Elämyksen meille olivat sydämellä, taidolla ja taiteella järjestäneet Nukketeateri Hupilaisen Tuula Torkkeli, Niina Kettunen-Niemi ja Sinikka Meurman, joilla on annettavaa luovan toiminnan ja tanssin alalta monipuolisesti sekä pitkäaikainen kokemus kasvatusalalta. Se nähtiin,

että tyttöjen ammattitaito toimia juuri meidän lasten kanssa oli huippua. Hupilainen on saanut remontoida viehättävät tilat teatterinsa käyttöön Kangasalan Vääksyn kartanon alueella sijaitsevaan Parvula –nimiseen 200 vuotta vanhaan huvilaan, jossa on toiminut mm. Suomen ensimmäinen naiskansanopisto ja sotasairaala. Nykymuodossaan ensikävijän kokemus teatteritalo Parvulasta on, että jos taide voisi olla jotain käsin kosketeltavaa, se on tunnelmallineen, tuoksuineen ja natinoineen juuri Parvula.

Tasapäitten heimon kokemus viikonlopusta on keittiön oven levyinen kaistale, äänimuistoja. Heimolauluja, lasten tekemää rajuilman ääntä, paperin rapinaa, kivinuotion kivien kolinaa – ja käsittämättömää salaperäistä hiljaisuutta... Ihan kuin toisella puolella olisi toiminut joku kummallinen salaseura Tuulan, Sinikan ja Niinan johdolla – jotain kummaa salaisuutta, josta tasapäitten ei kuulunutkaan tietää oikein mitään.

Teatterikärpäsen puremat terveiset
Tasapäitten heimolta

Ps. Keväällä 2001 olemme sopineet 1 - 2:n draamaviikonlopun järjestämisestä yläasteilaisille, jossa taas varmasti hauskaa riittää, joten jos liiton perhekodeissa on kiinnostuneita nuoria niin ottakaahan yhteyts Turusen Marjoon.

SYKSYINEN VIIKONLOPPU SUOLIJÄRVELLÄ

Perhekoti Muhos-Leivolan järjestämä seikkailuviikonloppu Suolijärvellä 22.-24.9. oli jo pitkään ollut Pohjois-Suomen perhekotien nuorten kuumin puheenaihe sitten kesälomien.

Suolijärvellä, Puolangan kunnassa, vanha koulu oli muutettu kyläläisten kokoontumistiloiksi ja leirikäyttöön. Tämä rauhasa ja kaunis ympäristö antoi hyvät puitteet tutustua seikkailun merkeissä luontoon ja toisiin perhekoteihin. Suolijärven leiripaikka keräsi paikanpäälle n. 40 nuorta ja aikuista kaikista Pohjois-Suomen perhekodeista.

Perjantaina saavuimme kukin ajallaan Suolijärvelle, jossa vastaanottamassa oli Muhos-Leivolan puuhamies Jyrki Aho apujoukkoineen. Emännät olivat laittaneet iltapalan ja isännät lämmittäneet saunan tulijoille valmiiksi. Vastaanotto oli kotoinen ja lämminhenkinen.

Lauantaipäivän vietimme tutustuen odotetuimpaan seikkailumuotoon, splätteriin. Markku Merenheimo, Niilonkulman perhekodista, varusti leiriläiset värikuula-asein ja suojavaarustein. Päivä kului nopeasti ja jännittävästi. Tutustuimme aika tarkasti taistelun alueen aluskasvillisuuteen. Päivän päätyttyä tarinaa riitti siitä, kuinka tuli hiivittyä mihinkin suuntaan ja kuinka monta osumaa tuli saatua tai vastaanotettua.

Illan tummetessa yöksi ohjelma jatkui. Iltarastit alkoivat klo 21.00. Taskulamppujen avulla kolmen hengen joukkueet lähtivät seuraamaan maastoon asetettuja heijastimia. Reitille oli sijoitettu erilaisia tehtäviä, aina veden keittämisestä yösoutuun. Soutaminen ei muuten ollut ihan helppo juttu, sillä aivot toimivat juuri päinvastoin kuin tavallisesti.

Sunnuntaina olisi uni maittanut, mutta ken leikkiin ryhtyy se leikin kestäköön. Aamupäivän käytimme paritaistelun merkeissä, joissa loppufinaali käytiin ranskalaiseen tapaan kaksintaisteluna.

Lämpimät kiitokset Muhos-Leivolan väelle sekä heitä auttaneille henkilöille mieleenpainuvasta viikonlopusta.

Terveisin Petri

TULOKSET

Kaksintaistelu:

1. Valtso, perhekoti Muhos-Leivola
2. Petri, perhekoti Koramo

Iltarastit:

1. Tomi, pk Koramo
Erkki, pk Kieppi
Sami, pk Kieppi
2. Anniina, Michael, Valtso
3. Antti, Joni, Will, Jussi
4. Jani, Tuomas, Teemu
5. Kille, Antti, Miika
6. Jukka, Pirkka, Perttu
7. Juha, Riku, Johanna
8. Janika, Maria, Sami
8. Niko, Antero, Petri
10. Jukka, Sami, Malla

Kaksintaistelukisan voittaja Valtso toimintavalmiudessa.

Marssit maistui voittajaporukalle "iltamarssien" jälkeen.

HARJOITTELIJANA AMMATILLISESSA PERHEKODISSA

On maanantai ilta ja olen juuri saapunut kotiin Metsärinteen perhekodista Nastolasta, jossa suoritan lastensuojelun harjoitteluani. Tänään olen auttanut lapsia läksyjen teossa, juhlinut yhden lapsen syntymäpäiviä, vienyt nuorimmat työtöt kuvataidekouluun, katsonut televisiota sekä tehnyt lasten kanssa kynttilöitä. Kuulostaa varsin arkipäiväiseltä ja tavalliselta perhe-elämältä, vai mitä?

Mielestäni harjoittelu perhekodissa onkin lyhyesti sanottuna perheen arjessa mukana elämistä. Tämä luo uudenlaisen haasteen laitoksissa työskentelemään totuneelle, sillä on muistettava, että työtä tehdään perhekotivanhempien ja lasten omassa kodissa. Vaikka perhekotiyhteisöön harjoittelijana sopeutuminen onkin sujunut erittäin hyvin, kiitos perhekotivanhempien sekä lasten avoimen ja mukaan ottavan asenteen, on toisten kodissa toimiminen kuitenkin herättänyt ristiriitaisiakin tunteita: toisaalta tulisi yrittää suorittaa harjoittelua mahdollisimman tehokkaasti ja yrittää ottaa kaikki irti näistä seitsemästä viikosta, toisaalta on taas muistettava kunnioittaa toisten oikeutta omaan rauhaan ja yksityisyyteen heidän omassa kodissaan. Varsinkin päiväkodeissa toimiessa on tottunut siihen, että kaikki toiminta on ohjattua ja tarkkaan ennalta suunniteltua, lasten omatoimiselle tekemiselle ei valitettavasti juuriakaan jätetä sijaa. Täällä, perhekodissa, on omaksuttava erilainen tapa toimia. On pysähdyttävä, osattava ottaa rauhallisemmin sekä ennen kaikkea oltava aidosti läsnä ja lasten saatavilla.

Metsärinteen perhekodissa on vanhempien, Tuijan ja Jukan, lisäksi ainoastaan yksi työntekijä, kodinhoitaja Raija. Laitoksissa, joissa henkilökunnan määrä on suurempi, eksyy joukkoon valitettavasti usein sellaisiakin työntekijöitä, jotka ns. "tekevät vain työtään" eivätkä aidosti välitä lapsista joiden parissa työskentele-

vät. Mielestäni tämä ei voi olla näkymättä tavassa ja asenteessa, joilla työtä tehdään. Täällä perhekodilla toimiessa ei ainakaan ole tarvinnut miettiä sitä, välitetäänkö lapsista tai kohdellaanko heitä hyvin vai huonosti. Perhekodin lämpimän ja välittävän ilmapiirin sekä sen asukkaiden välisen hyvän yhteishengen on voinut aistia jo ensimmäisestä harjoittelupäivästä lähtien. Ainakin minulle on tullut sellainen tunne, että täällä on kaikkien hyvä olla ja asua. Vaikka tietenkin myös näille lapsille paras paikka asua olisi se oma hyvä koti...

Perhekodissa on myös varsin helppoa harjoittelijana saada kokonaisvaltainen ja selkeä kuva siellä vallitsevista kasvatusnäkemyksistä ja -käytännöistä. Täällä ne eivät vaihdu kahdeksan tunnin välein vaan pysyvät samoina 24 tuntia vuorokaudessa ja seitsemän päivää viikossa.

Lastensuojelun harjoitteluun vailla minkäänlaista aiempaa kokemusta orientoituessani, valmistauduin kohtaamaan itseeni kohdistuvaa huorittelua, haistattelua ja ehkä jopa jonkinasteista fyysistä väkivaltaakin. Ainakin tämän lastensuojelua tarjoavan yksikön kohdalla kaikki ennako-odotukseni ovat osoittautuneet

täysin vääriksi. Lapset ovat kilttejä ja kohtelevat minua hyvin sekä ottavat avoimesti mukaan myös omiin juttuihinsa. Ajoittaisesta aamuväsymyksestä huolimatta tänne on aina kiva tulla ja illalla on kotiin lähtiessä hyvä mieli. Vaikka varmasti tässäkin perhekodissa on eletty päiviä, joiden jälkeen kotiin lähtiessä ei hirveästi olisi hymyilyttänyt ja ehkä tällaisia päiviä vielä minunkin kohdalleni osuu. Ja miksi ei osuisi, kuuluvathan ne arkeen niin perhekodeissa kuin aivan tavallisissakin kodeissa.

On mukavaa, että ensimmäinen kokemukseni lastensuojelun parissa on ollut näin positiivinen. Toki tiedostan myös sen, että kaikki paikat, joissa joskus tulen toimimaan, eivät ole näin "helppoja". Näin miellyttävien ja rohkaisevien kokemusten jälkeen on kuitenkin aina helpompi jatkaa opintietä eteenpäin!

Sanna Töyrylä

Sosionomi AMK –opiskelija
Lahden ammattikorkeakoulu

Nuorten terveisiä eduskuntatalolta:

EU:N KOMISSION RAHOITAMA LASTENSUOJELU- JÄRJESTÖJEN YHTEISPROJEKTI

"GIVING A VOICE TO YOUNG PEOPLE FROM RESIDENTIAL CARE"

Projektin tarkoituksena on kuulla sijais-
huollossa olevien ja olleiden lasten ja
nuorten kokemuksia ja saada aikaan kes-
kustelua poliittisten päättäjien (Suomessa
ja EU:ssa), virkamiesten ja lastensuojelun
parissa toimivien viranomaisten ja järjes-
töjen kanssa. Projektin rahoitus liittyy
laajemmin Euroopan Unionin pyrkimyksii-
siin virittää kansalaiskeskustelua ("Civil
Dialogue") ja ehkäistä syrjäytymistä
("social exclusion").

Projektin hakijajärjestö ja koordinaa-
tori on Euroopan lastensuojelujärjestöjen
Brysselissä toimiva kattojärjestö, Euroo-
pan lastensuojelufoorumi EFCW (Euro-
pean Forum for Child Welfare). Mukana
on EFCW:n jäsenjärjestöjä neljästä maas-
ta: Hollannista, Walesista, Romaniasta
ja Suomesta. Jokaisessa maassa järjeste-
tään alla kuvatun tyyppinen tilaisuus,
joista jokaisesta tehdään raportti. Jokai-
sesta maasta lähtee yksi nuorten edustaja
Euroopan parlamentissa Brysselissä myö-
hemmin järjestettävään tilaisuuteen. Suo-
mesta ovat mukana suunnittelussa Las-
tensuojelun Keskusliitto ja Lausteen
perhe-kuntoutuskeskus. Suunnitteluun
oli pyydetty apua myös SINUT ry:tä.
24.10.2000 järjestettiin Helsingin kes-
kustassa yhden päivän tilaisuus, johon
osallistuivat sijaishuollossa tai jälkihuol-
lossa olevia nuoria n Lausteelta, Turun
Lakkatien lastenkodista ja Tapiolan SOS-
Lapsikylästä ja ammatillisista perheko-
deista.

Päivän ohjelma koostui nuorten ker-
tomista kokemuksista, keskustelusta ja
musiikkiesityksistä, kuvanäyttelystä jne.
Juontajana tilaisuudessa oli **Pertti Salo-
vaara**. Tilaisuudessa mukana nuorten
lisäksi oli kansanedustajia, kaupungin
viranomaisia, ministeriön virkamiehiä,
järjestöjen työntekijöitä, lastensuojelu-
laitosten työntekijöitä ja toimittajia.

Perhekoti **Kerttulista** olivat mukana
Sanni (14v) ja **Laura** (15v) ja he kertoivat
tilaisuudesta omin sanoin seuraavaa:

Olimme Helsingissä eduskuntatalossa
Kuuluko sijaisnuorten ääni –paneelikes-
kustelussa. Aiheena oli mm. että "sossut
tulevat ja vievät" vai "päästiinkö vihdoin
turvaan". Itse olemme kokeneet sijoituk-
sen hyväksi asiaksi elämässämme. Mie-
lestämme on hyvä idea järjestää tuon
kaltaisia tilaisuuksia koska siellä oli vai-
kutusvaltaisia ihmisiä kuten sosiaalityön-
tekijöitä, laitostyöntekijöitä sekä kansan-
edustajia jotka edustavat lastensuojelua.
Nuorten risut ja ruusut eivät menneet
tyhjille korville. Paneelikeskustelussa oli
eri ikäisiä nuoria ympäri Suomea 15 vuo-
tiaasta aikuistuvaan nuoreen. Nuoret
olivat kokeneet kovia, heitä oli heitelty
paikasta paikkaan... aika moni nuori
tunsi olevansa jo viimeisessä paikassa
ennen tulevaa omaa kotiaan. Kouluko-
dissa nuoret toivoivat seurustelumahdol-
lisuutta. Omaan kotiin muuttavat nuoret
toivoivat enemmän asumistukea. Nuoret
kertoivat tilanteestaan ennen sijoitusta,
sijoituksen aikana ja varttuneemmat nuo-
ret elämästään sijoituksen jälkeen.

Joillain nuorilla ei ole ollut yhteyksiä
omiin vanhempiinsa ollenkaan pitkiin
aikoihin. Jotkut nuoret taas olivat hyvissä
väleissä vanhempiinsa. Kaikkien nuorten
mielestä sijoitus olisi pitänyt tehdä aikai-
semmin, koska mitä vanhempana lapsi
tai nuori sijoitetaan pois kotoaan hän
ehtii ottaa enemmän mallia vanhemmis-
taan, jotka eivät välttämättä ole kypsiä
vanhemmiksi ja nuoren on myös vaike-
ampi sopeutua uuteen kotiin ja perhee-

seen.

Jotkut nuoret olivat itse tajunneet
hakea apua, kun huomasivat että kotona
ei ole hyvin kun taas toiset haettiin pois
kotoa. Nuoret jotka haettiin pois kotoa
olivat kuitenkin loppujen lopuksi tyyty-
väisiä nykyiseen elämään. Kaikki nuoret
olivat ymmärtäneet mikä kotona oli huo-
nosti ja miksi he olivat muuttaneet tai
miksi heidät oli kotoa haettu pois. Ku-
kaan nuorista ei halunnut ottaa mallia
omista vanhemmistaan. Siispä nuoret
jotka omasta mielestään tarvitsivat apua
hakeutuivat terapiaan paikkaamaan sisäi-
siä haavojaan. Nuoret olivat erittäin pal-
jon kovaakin elämää kokeneita. Sen huo-
masi heidän kertomuksistaan. He muis-
tuttivat meitä siitä, että me emme olleet
ainoita kovaa elämää kokeneita nuoria.

Meidän mielestämmekin olisi parem-
pi jos huostaanottoja tehtäisiin useammin
ja nopeammin. Ei ole hyvä juttu jos huos-
taanottoja vähennetään, koska nuoret/
lapset eivät välttämättä saa kotona sitä
huolenpitoa ja rakkautta jota he saavat
kun heidät sijoitetaan paikkaan, jossa
vanhemmat jaksavat olla vanhempia kai-
kin puolin. Lasten vanhemmille ei myöskään
saa unohtaa tarjota apua esim. huume-
tai alkoholiongelmiin. No, mutta,
tilaisuus oli kaikin puolin hyvä ja tarpeel-
linen. Toivoisimme enemmän sen kaltaisia
tilaisuuksia... Lapsissa on tulevaisuus!

Terveisin

Sanni Aalto ja Laura Konttinen
Perhekoti Kerttulista

NUORTENPALSTA

Piirros Miina '99

Talvilaulu

Talvi tulla tupsahtaa
vihreä maa katoaa.
Kesän muistoja muistellaan.
On lumi umpinainen.
On kiva rakentaa.
Talvi tulla tupsahtaa
vihreä maa katoaa
kukat lumen alle jää.
Sellainen on talvisää.

Heidi 10 v.

Ampelin toimituksella on jatkuva pula lasten kirjoituksista, runoista, piirroksista ja hauskoista kuvista. Otamme mielihyvin vastaan kaikenlaista aineistoa ja julkaisemme niitä tarpeen mukaan.

Terveisin Tuija

Riippikesä

Oli 5.7.2000, kun riparini alkoi Niemessä. En oikein pitänyt ajatuksesta, mutta kun ensimmäinen päivä oli ohi, niin huomasin, että siellä oli kuin olikin kivaa. Kun astuin ovesta sisään, näin isosia, jotka toivottivat tervetulleiksi meidät. Osa oli tuttuja jo ennestään, mutta osaa en vielä tuntenut. Huoneen valittuani Jonnan kanssa, sisään asteli blondi silmälasipäinen tyttö, joka ilmoitti nimekseen Henna. Ja ei kauaa, kun toinen tyyppi asteli sisään. Hän oli Sini. Rupesimme purkamaan tavaroitamme ja koetimme päättää nukumapaikat. Viimein meitä pyydettiin saliin, jossa meidän piti kertoa jotain juttuja. Pari laulua laulettuamme oli pieni väliaika, kunnes kiduttavat iltapäivätunnit alkoivat.

Jaana Rosti piti meille ensimmäisen tunnin, joka oli ihan menevä, mutta kun opettaja vaihtui pappi Eskoksi niin tunnit tuntuivat kestävän ikuisuuden. Välitun-

neilla juuri kun oli päässyt unen makuun, niin kuulutettiin tuntien jatkuvan.

Viimein kun kidutus oli päättynyt pääsimme syömään hyvää ruokaa. Oli pelien aika, ja sen jälkeen pääsi mukavasti kahville. No saunomaan en mennyt koska tunsin itseni väsyneeksi.

Joka päivä oli oppitunteja ja niiden jälkeen oli päivän päähkinä eli kysyttiin päivän aiheesta, miten hyvin oli oppinut. Iltaisin emme meinanneet käydä nukku- maan, vaan kikatimme ja pölötimme yö- myöhään ja meitä tultiin varoittamaan useammin kuin yhden kerran. Vapaa-ajat olivat mukavia, koska silloin sai ns. hengata kavereiden kanssa ja pelata pingista yms. Opin tuntemaan Henna ja Siniä, ja heistä tulikin hyviä ystäviäni.

Opettelin hullunlailla 10 käskyä ja Isä meidän ym. Kunnes viimein uskalsin sitten yrittää osata ne ulkoa, ja ihan hyvinhän se meni. Ajatukseni riparista olivat muuttuneet positiivisempaan suuntaan. Ja hyvä niin, sillä en olisi kestänyt olla siellä päivääkään, jos en olisi viihtynyt. Iltahartaudet olivat mukavia ja ne rau-

hoittivat muttei riittävästi. Minua jännitti loppukoe ja tenttasin siihen paljon, uh- raten myös vapaa-aikaani. Mutta huoma- sin viimein koepaperin saatuani nenäni eteen, että kyllä mä nään jutut osaan.

Niinpä siinä sitten kävi, että pääsin kuin pääsin läpi ja olin helpottunut. Ri- parista jäi todella hyvät fiilikset. Sain ystäviä ja luottamusta leiriltä, niin ja hyvää mieltä.

Anne 15v

Piirros Maria 2000

SALIBANDY- TURNAUS 2000 LAPPEENRANTA

Vuoden 2000 Ammatillisten perhekotien Salibandy -turnaus kokosi Lappeenrannan Palloilukeskukseen kahdeksan innokasta joukkuetta ottamaan mittaa toisistaan.

Turnauksessa pelattiin kaksi sarjaa, Kuuma- ja Pehmosarja. Kaikki pelit pelattiin isoilla kentillä. Selvästi oli havaittavissa todellista taisteluhenkä ja pelaajien motivoitumista sääntöjä ja toisia pelaajia kunnioittavaan peliin.

Kuuman sarjan finaali pelattiin Vanhankallion ja Riekki/Haukanhovin välillä. Voittoon ylsi Vanhakallio ja vei näin kiertopalkinnon Helsinkiin. Pronssista taisteli Kotirinne ja Niilonkulma. Ottelu päättyi Kotirinteen voittaessa 4-3.

Pehmo sarjassa pelattiin kolme ottelua. Kahden ottelun voitolla Olliver saavutti sarjavoiton. Toiseksi sijoittui Koiviston perhekoti ja kolmanneksi tuli Turulan perhekoti.

Perhekoti Olliver kiittää vielä kerran kaikkia osallistujia ja toivottaa kaikille Rauhaa Pikkujoulu-aikaa.

Kaisa Höglund-Ollikainen

Ylhäällä Kuuman-sarjan Vanhakallion voittoisa joukkue. Alhaalla Pehmo-sarjan paras porukka Olliver.

In memoriam

Läänin sosiaalitarastaja **Matti Martikainen** (s. 24.2.1942 Polvijärvellä) kuoli perjantaina 27.10.2000 sairastuttuaan äkillisesti vain muutamaa päivää aikaisemmin. Yhteiskuntatieteiden maisteri Matti Martikainen oli ennen tuloaan Turun ja Porin läänin lääninsosiaalitarastajan virkaan vuonna 1975 toiminut mm. Porin kaupungin sosiaalijohtajana. Luumäen kunnan sosiaalisihteeri/lastenvalvojana sekä synnyinseuduillaan Pohjois-Karjalassa sanomalehtimiehenä, mm. Karjalanmaan uutispäälikkönä.

Matti Martikaisen 25 vuotta kestänyt ura lääninsosiaalitarastajana kattaa koko nykyisen sosiaalihuollon kehitysvaiheen. Lääninhallituksen asema oli hyvin keskeinen 1990-luvun alkuun saakka kun kunnat valtion ohjauksella rakensivat uusia toimilaitteita ja perustivat sosiaalihuollon virkoja. Martikaisen panos tässä kehityksessä oli Varsinais-Suomen ja

Satakunnan alueella aivan keskeinen.

1990-luvulla taloudellinen lama ja lääninhallituksen suorittama resurssiohjauksen muuttuminen enemmän kansalaisten oikeusturvan valvojaksi muutti lääninsosiaalitarastajan tehtäväkenttää. Tässä muutoksessa Matti Martikainen otti hyvin aktiivisen osan. Erityisesti toimeentulotuki-asiakkaiden oikeuksien turvaamisessa kuntien kirjaviiden ohjeiden viidakkossa hän suoritti mittavan työn.

Toinen keskeinen viimevuosien henkilökohtainen panos oli Martikaisen työ ympärivuorokautista hoitoa antavien yksityisten vanhusten ja vammaisten huoltolaitosten valvonnan kehittämisessä. Ammattiopissa tähän liittyviä lakia kutsutaankin lex Martikaiseksi, koska Matti Martikaisen aktiivinen toiminta valvontaa kehittävän lain aikaansaamiseksi oli niin keskeinen. Matti Martikainen oli lahjakas kirjoittaja, jonka kynästä on lähtenyt paitsi yksi painettu dek-

kari ja toisenkin käsikirjoitus, ennen kaikkea ammatillisia ja yleistajuisia lehtikirjoituksia useita satoja keskeisistä sosiaalihuollon ajankohtaisista aiheista.

Matti Martikaisen rakkain harrastus oli synnyinseuduilla tapahtunut metsänhoitotyö. Raisiossa asuneen Matti Martikaisen lähimmät omaiset, puoliso ja kaksi aikuista lasta perheineen jäivät kaipaamaan lämmintä ihmistä ja elinkumppania. Me työtoverit muistamme Mattin sosiaalisena ystävänä ja työtoverina, jonka innostuneisuus ei työnsä vaikeissa haasteissa hiipunut lainkaan iän karttuessa.

Aki Linden, Lääninlääkäri

Ammatillisten perhekotien liitto ry esittää osanottonsa merkittävän sosiaalihuollon keskustelun herättäjän ja kehittäjän poismenon johdosta.

Laatua lastensuojeluun

PUHEENJOHTAJA

Juhani Santala
Perhekoti Haukkala
Inkereentie 436, 24280 Salo
Puh. (0600) 90 602
(62 p/min.+ppm)
Fax (02)733 8331
juhani.santala@apkl.fi

TOIMISTO

Tuija Suikkanen-Malin
Metsärinteen perhekoti
Puh. (0600) 90 603
(62 p/min.+ppm)
Fax (03)763 4079
toimisto@apkl.fi

TIEDOTUS

Pasi Riekki
Perhekoti Riekki
Puh. (0600) 90 616
(62 p/min.+ppm)
tiedotus@apkl.fi

Vapaiden paikkojen ilmoitukset mielellään sähköpostitse kunkin kuun 5. päivään mennessä.

ALUEELLINEN LAATUTYÖ

Marika Jensen
Perhekoti Valo
Puh. (02)7748 1023

KOULUTUS

Tiina Hansen
Perhekoti Vakkis
Puh. (02)841 4147
koulutus@apkl.fi

VAPAA-AIKA

Marjo Turunen
Perhekoti Kerttuli
Puh. (03)763 2597

Terve kaikki perhekotilaiset!

Kirjoitamme teille Norjasta Oslo-vuonon rannalta Tönsbergin kaupungista. Ulkona on komea keli, meri kuohuu vapaana, vaikka jo talvea odottelemmekin.

Olemme asuneet täällä viimeiset kaksi vuotta, hoitaneet sijoitettuja lapsiamme, lastenlapsiamme, opiskelleet perheterapiaa (Vuorovaikutus Helsinki), opetelleet ranskaa ja purjehtimista ja Kuttulaaltojen laskemisen myötä, nousseet takaisin elämään.

Olemme myös viimeiset 1,5 vuotta ottaneet luoksemme suomalaisia perhekotien vanhempia tai työntekijöitä, jotka ovat olleet levon tai tuen tarpeessa. Luonamme on asunut yksi tai kaksi aikuista viikosta kolmeen viikon jaksoja. Jokaisen jakson hinnoittelimme yhdessä kunkin tarpeen mukaan.

Jakson aikana olemme yhdessä käyneet läpi ja pohtineet kulloisenkin vieraamme elämäntilanteita. Joku voisi puhua työnhajuksesta, mutta on todettava, että opiskelemme perheterapiaa. Työnhajukseen meillä on tarjota 20 vuoden kokemus perhekotityöstä.

Jos joku teistä tuntee olevansa poikki ja burn out ja jos arvelette, että meidän kokemuksistamme voisi olla teille hyötyä, voitte ottaa yhteyttä:

**Puh. + 47 33322712,
+ 47 95177784**

Osoite:

Smidsrødveien 28,
3120 Tönsberg Norja
e-mail smid@online.no

**Tuula ja Kari Björkman
Oy Nordfami Ab**

*Rauhallista Joulua ja
Menestyksekkästä Vuotta 2001*